

UNIREA PRINCIPATELOR

24 ianuarie este ziua in care sărbătorim an de an, din 1859 încoace, un mare eveniment al istoriei poporului roman: Unirea Principatelor.

Este vorba despre Moldova si Tara Româneasca, doua tari diferite in acele vremuri, dar care s-au unit la 24 ianuarie 1859, sub conducerea comuna a lui Alexandru Ioan Cuza. De atunci, aceasta data este amintita anual prin diferite manifestări, dintre care nu lipsește niciodată “Hora Unirii”, cunoscutul cântec pe versurile poeziei cu același titlu scrise de Vasile Alecsandri si publicate pentru intaia oara, la Iași, in numărul 51 al revistei “Steaua Dunării”.

Primii pași către unire s-au făcut odată cu evenimentele revoluției de la 1848, care - deși a fost inabusita - a demonstrat in mod categoric dorința de independenta si de unitate a romanilor.

Din păcate, neținând cont de interesele poporului roman, Imperiul Otoman si Rusia Țarista au încheiat la Balta Liman (cartier in Constantinopol), in primăvara anului 1849, o convenție valabila șapte ani, care afecta grav suveranitatea Principatelor. Prin acea convenție se stabilea ca domnitorii celor doua tari romanești sa fie considerați înalți funcționari ai Imperiului Otoman si sa fie numiți direct de sultan, cu acordul puterii “protectoare” - Rusia Țarista. De asemenea, pentru acei șapte ani, adunările obștești se suspendau, locul acestora fiind luat de Consilii sau Divanuri ad-hoc, aceasta noua conducere fiind “apărata” prin aducerea a cate 25.000 de soldați in fiecare dintre tari.

Împotriva celor decise la Balta Liman, foștii lideri ai miscarii pașoptiste - exilați intre timp si imprastiati in întreaga Europa - au adresat un protest Adunării Naționale Franceze, iar apoi - din inițiativa lui C. A.

Rosetti - s-au constituit, la Paris, in iunie 1849, in Comitetul Democratic Roman.

In cursul anului 1853, s-a declanșat Războiul Crimeii, ca urmare a neînțelegerilor dintre puterile acelor vremuri, iar înfrângerea Rusiei a creat un nou echilibru pe continent si a permis ca problema româneasca sa fie tratata ca o problema europeana. Astfel, prin tratatul de pace încheiat la Paris in 1856, Principatele Romane treceau sub protecția puterilor semnatare si capatau dreptul de a face propuneri de reorganizare, care sa se infaptuiasca ținând cont de dorințele romanilor.

Reacțiile au fost atunci impartite: Franța susținea înfăptuirea Unirii (dar sub un principe străin), același acord si l-au dat Rusia, Prusia si Sardinia, Anglia nu s-a pronunțat, iar împotriva s-au arătat a fi Turcia si Austria (pentru ca fiecare avea sub stăpânire teritorii romanești).

Intre timp, după anul 1853, pașoptiștii moldoveni si munteni se reîntorseseră masiv in tara si trecuseră la acțiune: au organizat o formațiune politica numita "Partida Naționala" si au format Comitete ale Unirii.

Lucrările Adunării Ad-hoc s-au deschis in septembrie 1857, atunci când - pentru prima oara - au fost prezenți si deputați tarani, iar forțele sociale si politice erau chemate sa se pronunțe in legătura cu aceasta problema atat de importanta.

Luna următoare a anului a adus si primele rezoluții, votate cu un conținut asemănător in Adunările Ad-hoc ale Moldovei si Tarii Romanești, prin care se exprima clar voința de unire. Cererile Adunărilor au fost cuprinse intr-un raport al Consiliilor puterilor europene si înaintate reprezentanților puterilor garante la conferința de la Paris, pe baza acestora fiind adoptata o convenție care cuprindea statutul internațional si principiile de organizare a Principatelor, dar care oferea romanilor o unire incompleta. Statul astfel rezultat urma sa se numească Principatele

Unite ale Moldovei si Valahiei, dar - cu excepția a doua instituții unice: Comisia Centrala si Înalta Curte de Casație si Justiție - in cele doua tari ar fi trebuit sa fie doi domnitori, adunări si guverne separate. Trebuie precizat ca prin aceasta convenție nici nu se încuraja, dar nici nu se descuraja "Partida Naționala" in aspirația ei către unire, deoarece nu se preciza ca domnitorii aleși in cele doua tari ar trebui sa fie persoane diferite.

Astfel, după mai multe dispute, in Adunarea Electiva a Moldovei, a fost propus si ales in unanimitate Alexandru Ioan Cuza - "om nou la legi noi", după cum aprecia Mihail Kogalniceanu.

In Tara Româneasca, inasa, Adunarea Electiva era dominata de conservatori. De aceea, succesul acțiunii era posibil numai prin intervenția masiva si hotărâta a maselor. De aceea, peste 30.000 de oameni au venit in jurul sediului Adunării in acele zile istorice, când - intr-o ședința secreta - deputatul Vasile Boerescu a propus, la 24 ianuarie 1859, alegerea lui Alexandru Ioan Cuza - propunere acceptata in unanimitate. Alegerea aceluiasi domn in ambele Principate a reprezentat o victorie însemnata a poporului roman in lupta sa pentru formarea unui stat național unitar.

Întrunite la Paris pentru Conferința desfășurata intre 26 august si 6 septembrie 1859 (si sub presiunea evenimentelor internaționale: războiul dintre Franța si Sardinia împotriva Austriei stătea sa înceapă), marile puteri europene au fost nevoite sa accepte unirea înfăptuita de romani. Cuza a fost recunoscut ca domn al Principatelor, recunoașterea sa fiind limitata, inasa, numai la durata vieții acestuia.

Alexandru Ioan Cuza s-a născut la Huși in anul 1820, fiind unul dintre participanții activi la mișcarea revoluționara de la 1848 din Moldova. Ca prim domn al Principatelor Unite, a dus o susținuta activitate politica si diplomatica pentru formarea statului unitar roman,

realizat in iunie 1862. Apoi, împreuna cu Mihail Kogalniceanu, a inițiat un larg program de reforme (împroprietărirea taranilor, adoptarea unei noi constituții, introducerea invatamantului gratuit si obligatoriu, secularizarea averilor manastiresti, înființarea universitatilor din Iași si București) care au dus la modernizarea statului roman.

Silit sa renunțe la putere in 1866, a fost exilat si a trăit la Viena si Florența. A murit in 1873 la Heidelberg (Germania), dar a fost adus in tara si înmormântat la castelul familiei sale de la Ruginoasa (județul Iași), apoi reinhumat la Biserica Sfinții Trei Ierarhi din Iași.